

FI lausuntopyyntö VV

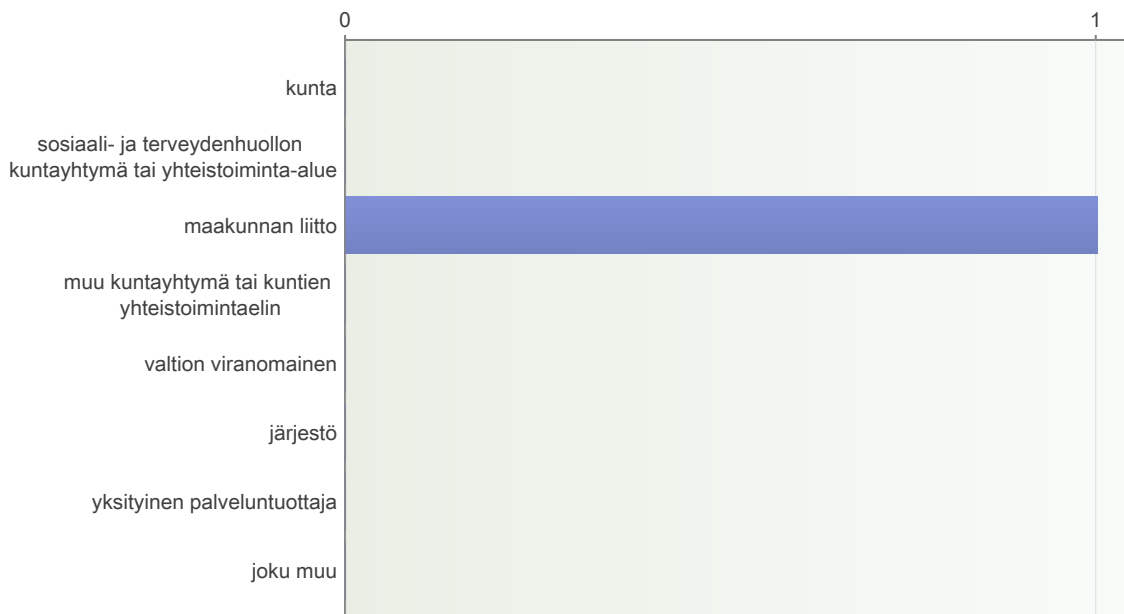
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Etelä-Savon maakuntaliitto	Hanna Makkula	hanna.makkula@esavo.fi	20.3.2017	Etelä-Savon maakuntahallitus

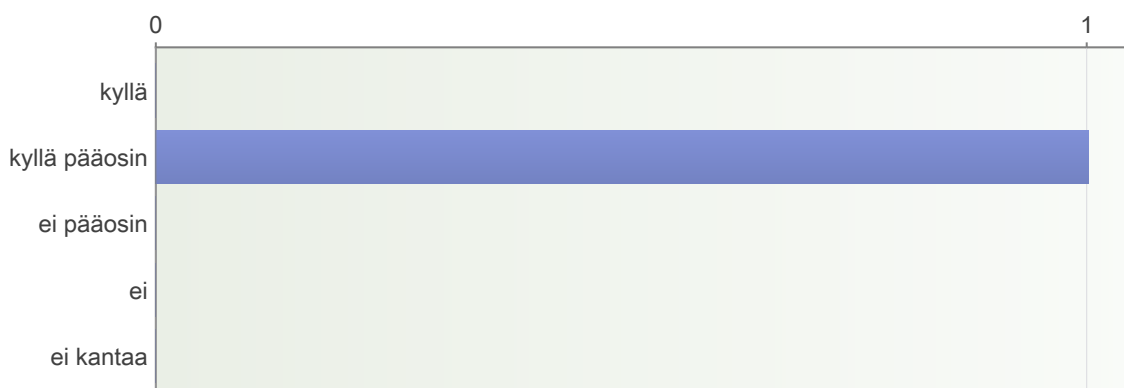
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti valinnan vapauden lisäämistä voidaan pitää yhteiskuntapoliittisesti kansalais- ja asukaslähtöisenä tavoiteltavana päämääränä. Tämän toteuttaminen vaatii sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelujärjestelmän syvällistä muutosta, jolle on asetettava välitavoitteita ja johon on edettävä asteittain ei-aiottujen seuraamusten ja riskien pitämiseksi hallituina.

Uudistuksen tavoitteen mukaisesti perustason palveluiden saatavuuden parantaminen, nopeuttaa terveyspalveluissa asiakkaan hoidon saantia. Sosiaalipalveluissa tilanne on monimutkaisempi. Sote-keskuksissa on tarjolla sosiaalisen tuen tarpeessa oleville asukkaille pelkästään ohjausta ja neuvontaa. Sosiaalipalvelujen varsinainen palvelutarpeen arviointi tehdään maakunnan palveluliikelaitoksen palveluissa.

Monituottajamallin toimivuuden edellytys on tiedon ajantasainen siirtyminen eri toimijoiden välillä, jotta tiedot ovat eri toimijoiden käytettävissä asiakkaan siirtyessä palveluntuottajalta toiselle. Tiedonsiirrolla turvataan asiakaskohtaisesti palvelujen jatkuvuus. Tämä puolestaan vaatii vahvaa panostusta tietojärjestelmien kehittämiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on otettava huomioon, että eroihin vaikuttavat merkittävästi myös muut tekijät kuin sosiaali- ja terveyspalvelut sekä niiden saatavuus. Hyvinvoinnin lisäämiseksi maakuntien tulee tehdä tiivistä työtä kuntien kanssa. Alueelliset tekijät vaikuttavat siihen, ettei palveluita eri alueilla ole saatavilla yhdenvertaisesti. Maakuntien tulee voida vaikuttaa palveluiden saatavuuteen reuna-alueilla maakunnan sisällä esimerkiksi määrittelemiensä korvausten (kapitaatio) avulla. Muussa tapauksessa palveluntuottajat keskittyvät suurille kaupunkiseuduille. Alueellinen ja sosioekonominen eriarvoisuus lisääntyy ja terveys- ja hyvinvointierot kasvavat.

On varmistettava, että valinnanvapaus toteutuu koko maassa. Valinnanvapautta määriteltäessä on kiinnitettävä huomiota erityisesti siihen, miten se nopeuttaa hoitoon ja hoivaan pääsyä ja lisää yhdenvertaisuutta sekä saa aikaan tervettä kilpailua tuottajien kesken palvelujen laadun parantamiseksi. Lisäksi on määriteltävä, missä sosiaali- ja terveyspalveluissa valinnanvapaus on mahdollinen ja missä ei.

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää erityisen tärkeänä että, valinnanvapausjärjestelmä on rakennettava sellaiseksi, että pienten ja keskisuurten toimijoiden mahdollisuudet toimia sote-markkinoilla turvataan koko Suomessa.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

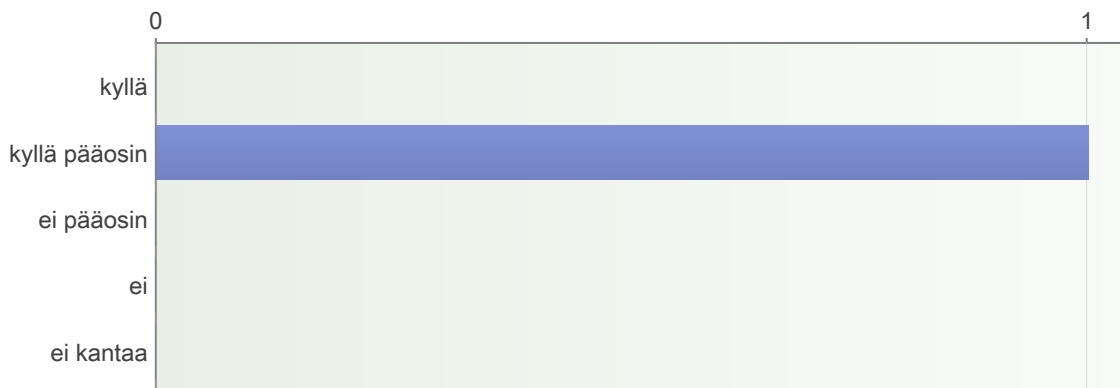
- Lakiluonnoksen näkökulmasta voidaan katsoa, että se lisää asiakkaiden valinnanvapautta. Samanaikaisesti se luonnollisesti lisää asiakkaan vastuuta oman palvelukokonaisuutensa hallinnasta. Erityisesti tämä korostuu useita eri sosiaali- ja terveystalvveluja käyttäviin sekä erityisryhmiin kuten päihde- ja mielenterveys sekä lastensuojelun asiakkaisiin. Palvelupaletin hallinto voi olla varsin ko. tapauksissa varsin haastavaa.

Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa toteutuvat erityisesti alueilla, joilla on valinnan mahdollisuuksia. Lakiluonnos lähtee siitä, että asiakas voi äänestää jaloillaan, jos on tyytymätön saamaansa palveluun. Tämä on lähtökohtaisesti hyvä menettely, mutta voi aiheuttaa ongelmia tilanteessa, jossa todellisia vaihtoehtoja ei esimerkiksi pitkistä etäisyyksistä johtuen ole olemassa. Näissä tilanteissa asiakkaan vaikutusmahdollisuudet ovat vähäiset.

Valinnanvapausuudistuksen valmistelussa tulee ottaa huomioon uudella tavalla myös asiakkaiden kuluttajansuojan tarve sekä sote-palvelujen toimialueen markkinoinnin pelisäännöt ja rajoitukset. Palvelutarpeessa oleva asiakas tarvitsee suojaa monituottajamallissa aiempaa enemmän. Ennakoitavissa on, että myös palveluliikelaitokset ja niiden keskussairaalat yhtiöineen kilpailevat asiakkaista.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

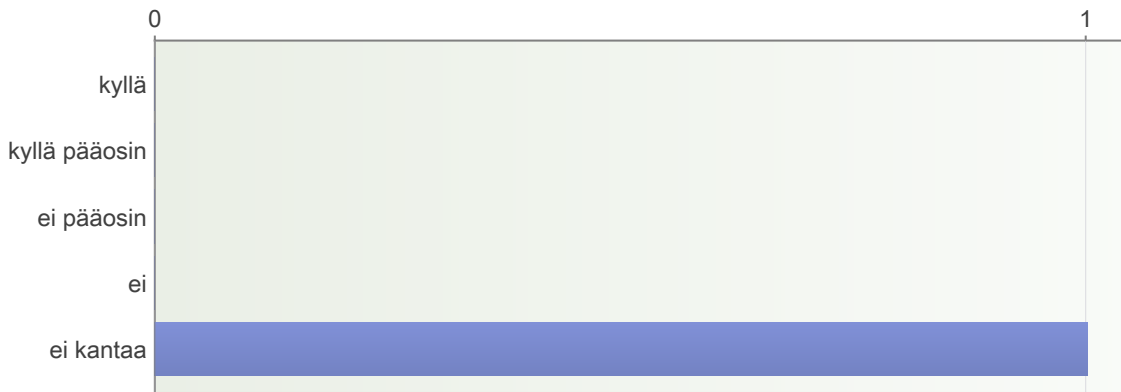
Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti asiakkaan on mahdollista valita omaan tilanteeseensa sopiva palvelu. Maakunta on velvollinen huolehtimaan palveluohjauksesta ja palvelutarpeen arvioinnista eli auttaa valinnassa, jos asiakas ei siihen pysty. Jos palvelutarve on erityisen suuri, laaditaan asiakassuunnitelma. Palveluohjaukseen on oltava riittävät voimavarat. Maakunnan liikelaitoksiin syntyy varsin laajat palveluohjauskeskukset, jollaisia on nykyisin suurilla kaupungeilla tai kaupunkiseuduilla.

Kun asiakasmaksu on sama ja pysyy kohtuullisena, tämä parantaa suoraan valittavien palvelujen tarjontaa varallisuudesta riippumattomia valinnan mahdollisuuksia niille, jotka eivät pysty käyttämään esim. yksityisiä palveluita. Haasteena on tässäkin, miten asiakkaat saavat tiedon eri palveluntuottajien palvelu- ja toimintapisteiden palveluista, palveluun pääsyn ajoista ja palvelujen laadusta erityisesti valinnanvapauden toteuttamisen alkuvaiheessa, koska tarvittavien tietojärjestelmien kehitystyö on vasta aluillaan. Eikä tässä pelkästään maakuntajärjestäjien, liikelaitosten ja palvelujen tuottajien asiakastietojärjestelmät, vaan kansalaisilla / maakuntien asukkailla tulee olla pääse koko maan kattavaan tietoon sote-palveluista. Valinnan vapauden tulee toteutua riittävän kokonaistiedon varassa eikä sattumanvaraisesti.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

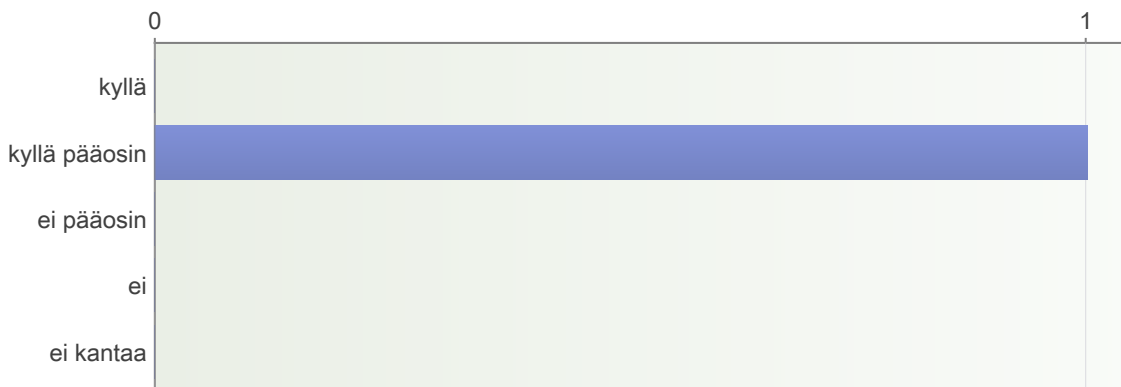
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On hyvä, että tässä tapauksessa tehdään palvelutarpeen arviointi jolloin samalla voidaan miettiä toimivaa palvelukokonaisuutta. Tässä vaiheessa on vaikea arvioida tuottaako uusi malli riittävän hyvin yhteen sovitettuja palveluita. Tässä vaiheessa ei ole vielä riittävästi tietoa palveluiden integraatiosta, yksilön oma toiminta on keskiössä.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

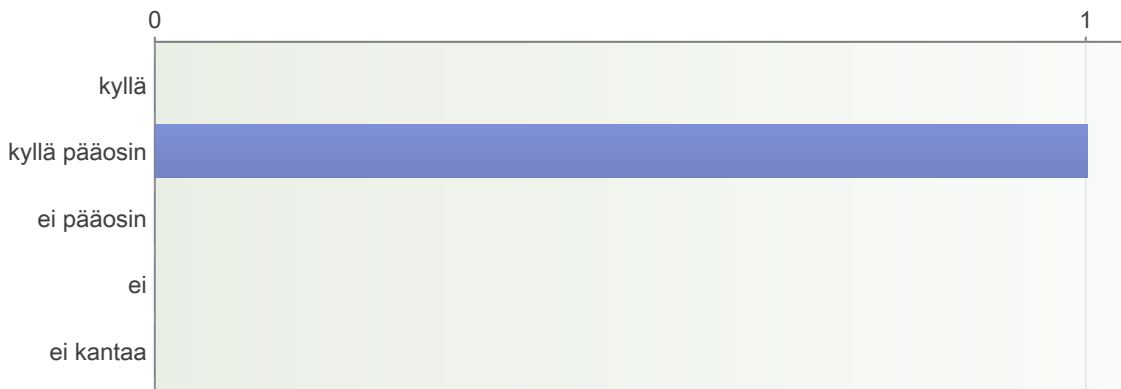
- Kustannusten nousun riskejä aiheuttavat ainakin järjestäjien sekä tuottajien ICT-investointikustannukset, maakunnan, maakunnan liikelaitoksen ja tuottajien hallinnolliset tehtävät sekä valinnanvapausmalliin kuuluvat uudet elementit henkilökohtainen budjetti ja maksuseteli sekä suun terveydenhuollon suoran valinnan palvelut.

Kilpailutilanne voi pidemmällä aikavälillä tuottaa tehokkuus- ja tuottavuushyötyjä. Säästöjen toteutuminen vaatii lisäksi kustannusvaikuttavuuden parantumista ja palveluiden painopisteen siirtymistä oikea-aikaisiin peruspalveluihin. Uudistus on askel oikeaan suuntaan. Ratkaisevaa on myös miten väestötason terveyden- ja hyvinvoinnin tila kehittyy.

Suotuisa kustannuskehitys on mahdollinen, jos painopiste siirtyy vaikuttaviin peruspalveluihin ja kalliimpien erikoispalveluiden käyttö vähenee. Jotta tämä toteutuisi valinnanvapaudessa, on tuottajille rakennettava sellainen kannustusjärjestelmä, ettei se houkuttele asiakkaan siirtämiseen eteenpäin kalliimpiin palveluihin löyhin perustein

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

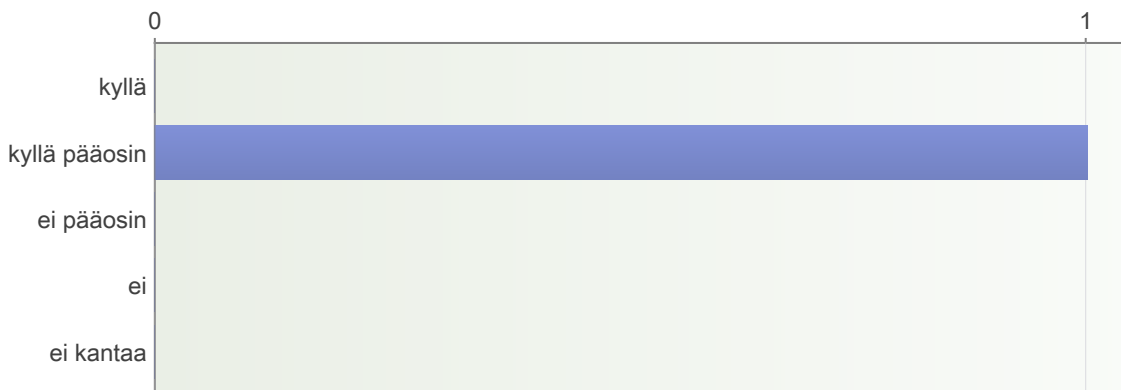
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntatasolla edustuksellinen demokratiainen päätöksenteko toteutuu. Valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluiden järjestämisestä ja strategiasta päättää vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaminen muodostuu tulevaisuudessa isosta määrästä erilaisia toimijoita, joiden ohjaamiseen maakunnan vaikutus perustuu moninaiseen sopimusohjaukseen. Tämä on uudenlainen tilanne ja vaatii näin ollen erityisosaamista.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

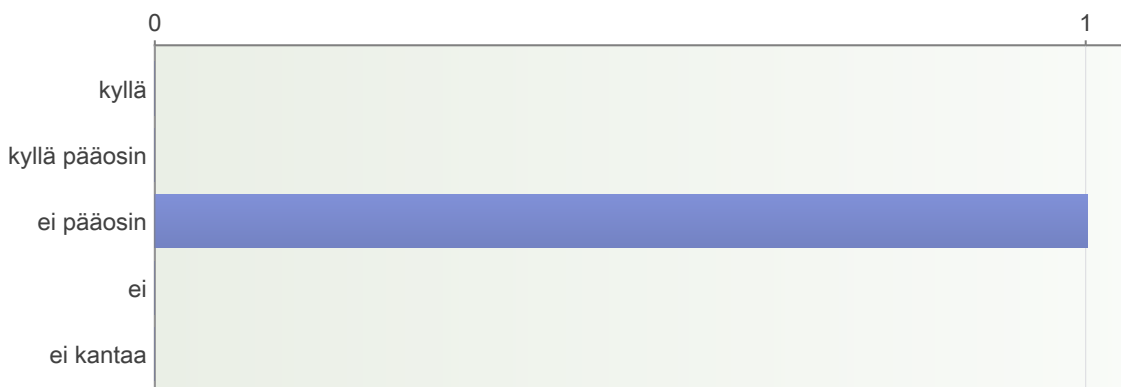
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden käyttöönotto, jolloin yksityisen palvelutuottajan valitsee käyttäjä eikä kunta kilpailutuksen kautta, on erittäin suuri muutos ja on omiaan luomaan edellytyksiä uusien toimintatapojen kehittämiseen asiakaslähtöisyyden ollessa keskiössä.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määrittellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

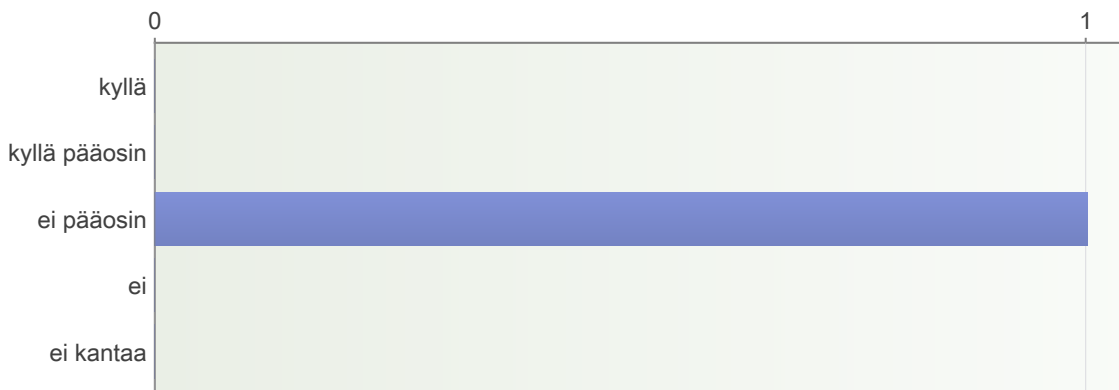
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Eivät ole kaikin osin selkeitä. Esimerkiksi laajennettuun perustasaan esitetään kuuluviksi asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 § 1 momentin mukaiset palvelut. Sosiaalipalveluja tarvitsevan asiakkaan kohdalla on kuitenkin vaikea arvioida, milloin sote-keskukseen hakeutuva asiakas on lyhytaikaisen ja tilapäisen avun tarpeessa ja milloin palvelun tarve on pitkäaikaista.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

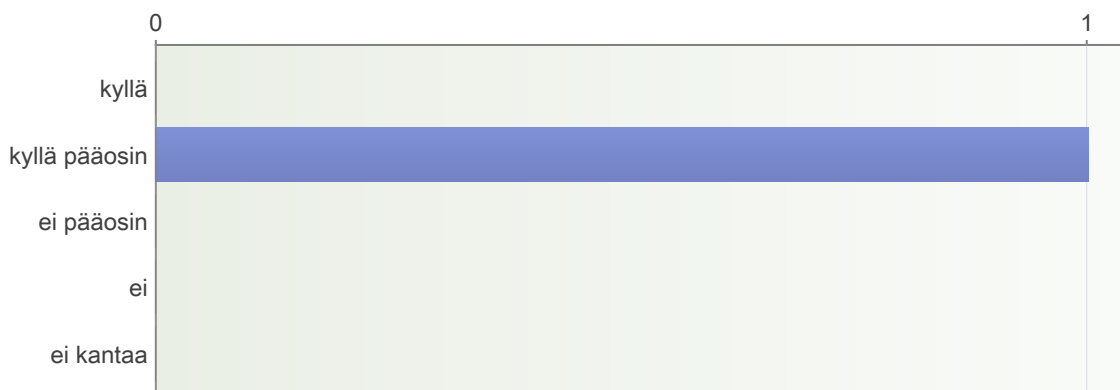
Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelijärjestelmä parantaa palvelukokonaisuutta asiakkaitten valinnanvapauden kannalta ja mahdollistaa esimerkiksi erikokoisten toimijoiden toimimisen sote-järjestelmässä palveluntuottajana.

Maksusetelijärjestelmässä maakunta ei voi kuitenkaan täysin kantaa järjestämisvastuutaan, koska palveluketjut voivat muodostua varsin pitkiksi. Maakunnalla ei ole suoria ohjaus- eikä vaikutusmahdollisuuksia maksusetelipalvelun tuottajaan. Maakunta voi lakiesityksen 31 §:n mukaan asettaa palvelun laatuun, saatavuuteen ja palvelujen yhteen sovittamiseen liittyviä ehtoja suoran valinnan palvelun tuottajille, mutta ei maksusetelipalvelun tuottajille.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

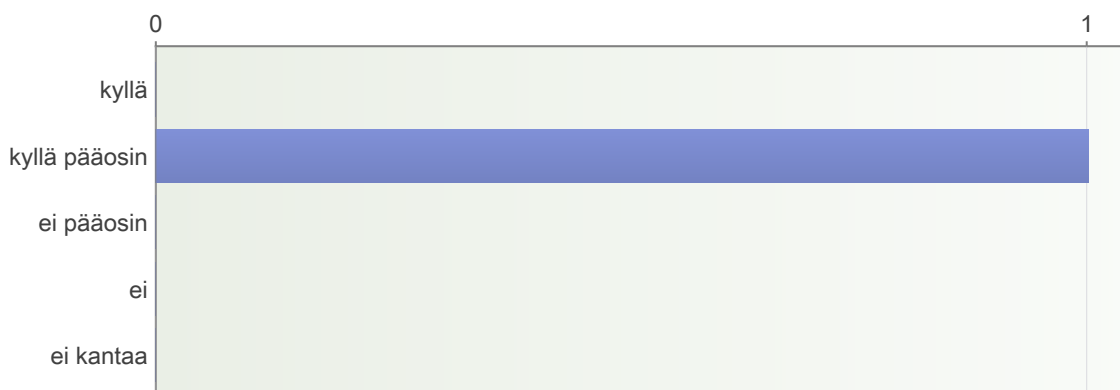
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta luo itse pohjan, jolle se luo palvelut ja ohjaa toimintaa. Maakunnalla on vastu täytäntöönpanosta.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

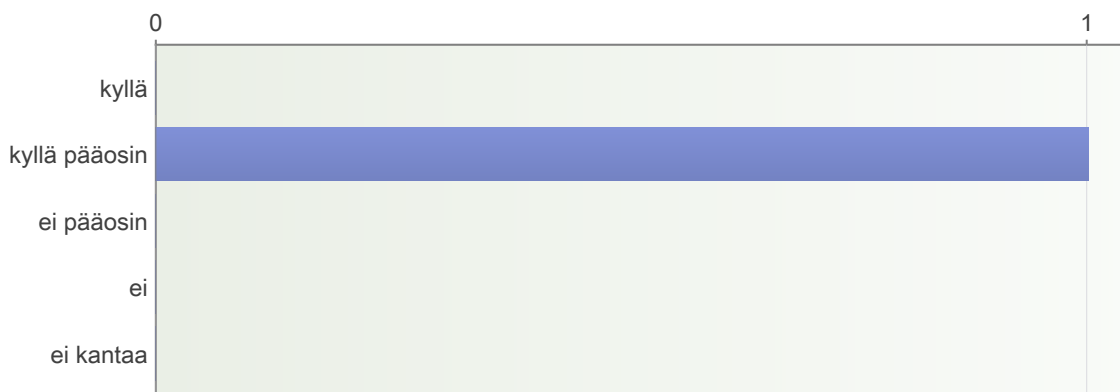
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen maksusetelijärjestelmässä, jos hänellä on riittävästi tietoa sairaudestaan tai muusta palvelun tarpeestaan, kykyä arvioida eri vaihtoehtoja maksusetelin käyttämisessä, riittävästi puolueetonta tietoa tarjolla olevista palveluista ja niiden laadusta sekä kyky tehdä tietoon perustuvia valintoja.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

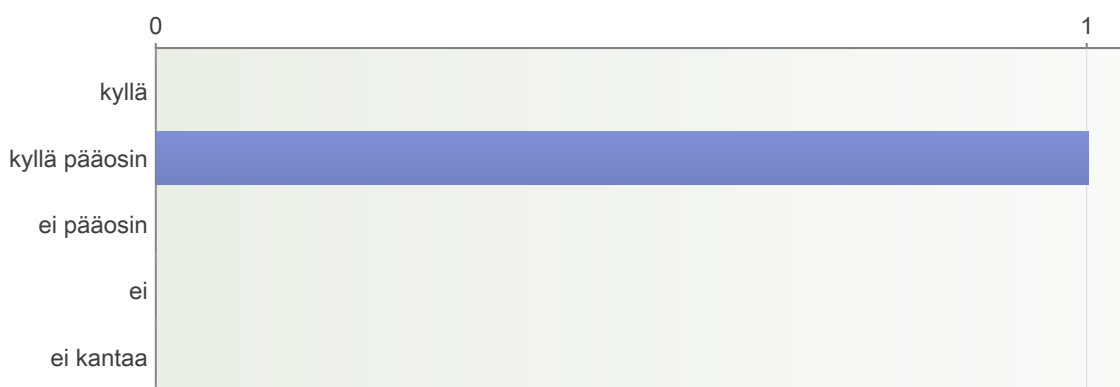
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä kuvatulla tavalla toteutettuna asiakkaalla on riittävät mahdollisuudet valita liikelaitos ja sen toimipiste (vrt. nykyinen käytäntö).

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

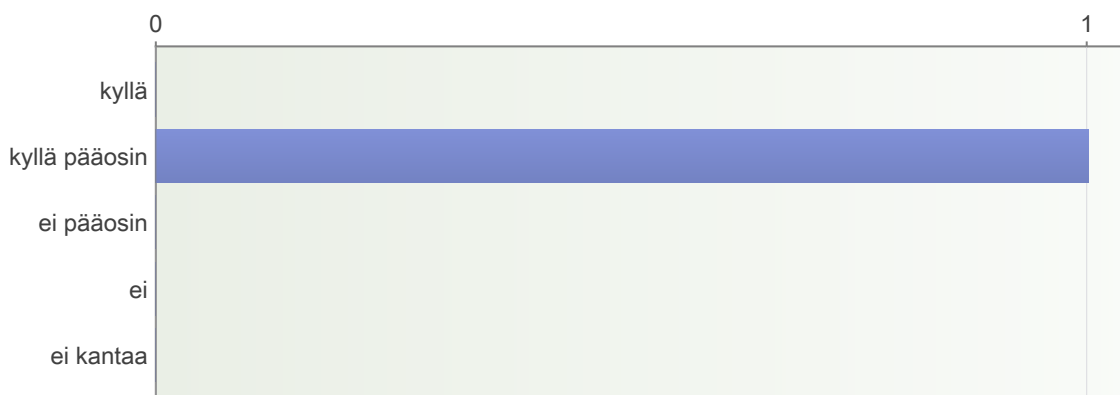
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä sanotaan, että ”Maakunta huolehtii päätöksenteossa siitä, että maakunnan asukkailla toteutuu mahdollisuus valita palvelun tuottaja.” Tähän liittyy myös laaja palvelutarvearviointi. Lähtökohtaisesti asiakassetelin käyttö vahvistaa asiakkaan itsemääräämistä useimmissa tilanteissa

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelituottajien ohjaaminen on vaikeaa. Lakiluonnoksessa jää kaiken kaikkiaan epäselväksi maakunnan liikelaitoksen, maakunnan, sote-keskusten sekä erilaisin ostopalvelusopimuksin ja setelijärjestelyin toimivien palveluntuottajien tosiasialliset hankinta- ja alihankintasuhteet ja maakunnan tosiasialliset ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

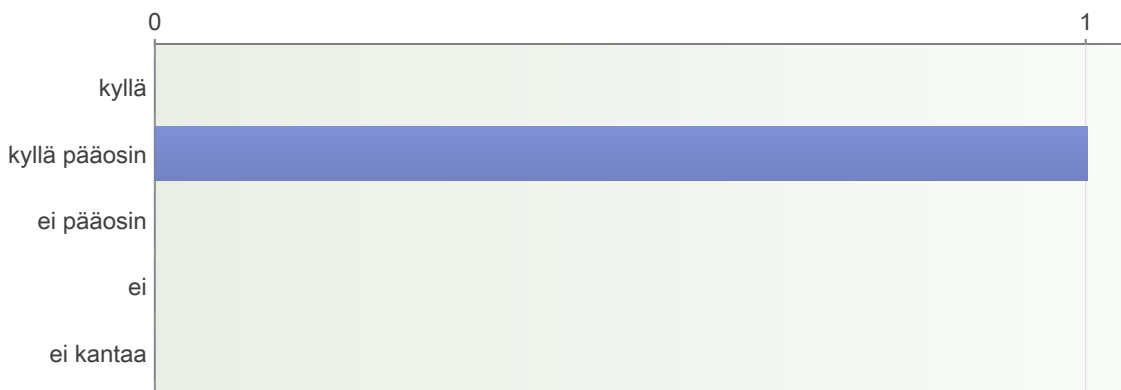
Vastaajien määrä: 1

- Rajauksien riittävyyttä on vaikea arvioida ennen kuin on tiedossa kuinka laajasti asiakaseteleitä otetaan käyttöön.

Toisaalta joitakin osioita on lain perusteluissa rajattu hyvinkin tarkasti: Lakiluonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan 15 prosenttia kokonaiskuluista tulisi olla asiakaseteleiden piirissä palveluista, jotka eivät ole kiireellisiä, julkisen vallan käyttöä, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja terveydenhuoltolain mukaan tehtävän harvinaisuuden, vaativuuden tai suurten kustannusten perusteella keskitettäviä palveluita tai joita ei toteuteta henkilökohtaisen budjetin avulla. On pohdittava onko näin tarkka rajaaminen tarkoituksenmukaista.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

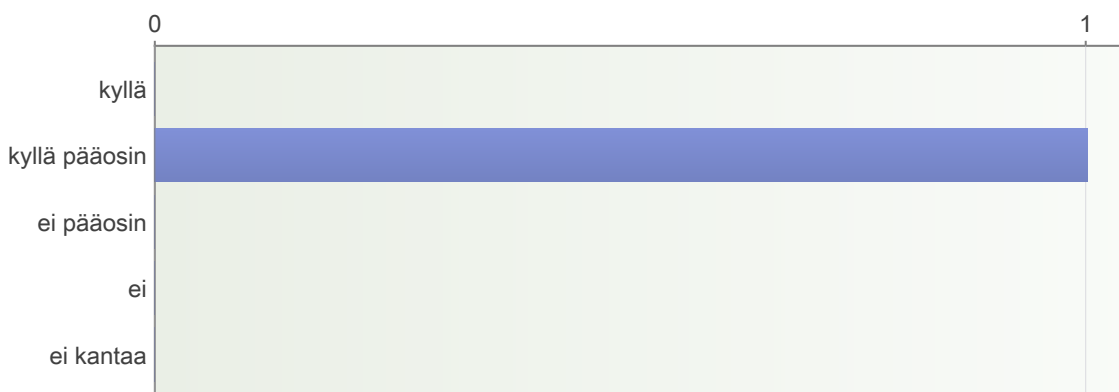
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin käyttöönottoon on lakiesityksessä varsin tarkka määrittely (§24). Henkilökohtainen budjetti mahdollistaa varsin laajat mahdollisuudet vaikuttaa omien palveluiden hankintaan/valintaan. Tämä edellyttää asiakkaalta (itsenäisesti tai esityksen mukaan tuettuna) laajaa tietoa palveluista. Maakunnan liikelaitoksen onkin annettava asiakkaalle selvitys palveluiden saatavuudesta, laadusta ja kustannuksista sekä ohjausta. Keskeistä on, että turvataan asiakkaan edun mukainen päätöksenteko. Maakunnalla on oltava riittävä asiantuntemus palvelutarpeen kokonaisuudesta ja esitettävä se asiakkaalle tai hänen edustajallensa.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisella on velvollisuus palveluohjaukseen ja neuvontaan. Eri toimijoiden tulee varmistaa, että he tuntevat hyvin palvelujärjestelmän sekä osaavat avustaa neutraalisti päätöksenteossa.

Tuettuun päätöksentekoon osallistuvan ammattihenkilön rooli ja juridinen asema on epäselvä.

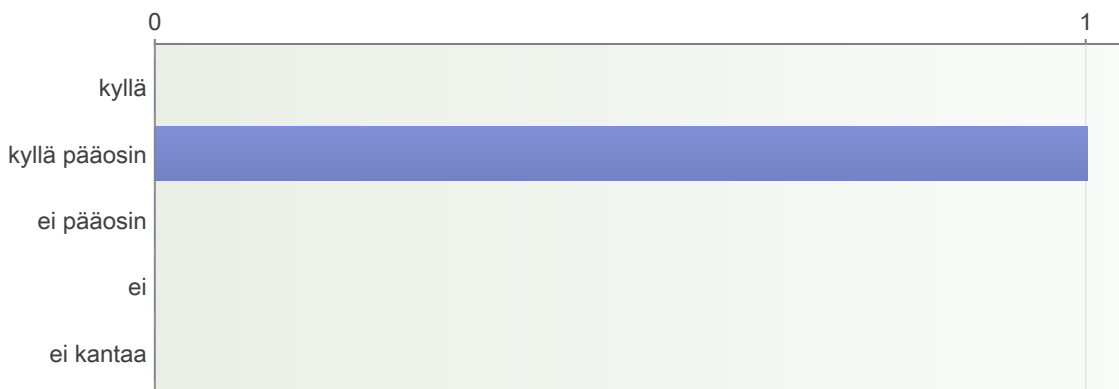
Lakivalmistelussa on selkeytettävä, rinnastetaanko tuki edunvalvontaan tai laajennettuun edunvalvontaan.

Samalla on selkeytettävä, mikä on tuetun päätöksenteon suhde maakunnan ammatilliseen palveluohjaukseen.

Lisäksi on huomioitava, miten varmistetaan asiakkaan tietosuoja tuetussa päätöksenteossa.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

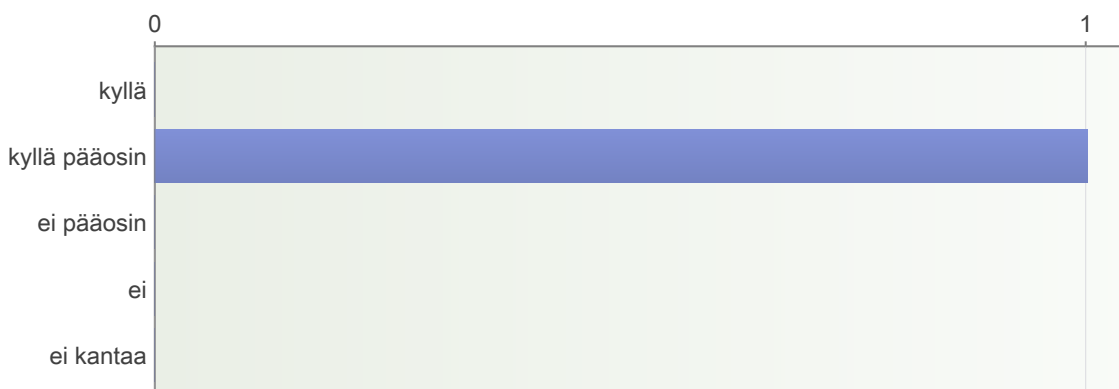
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen tavoitteiden kannalta hyväksymismenettely on tarkoituksenmukainen. Järjestäjä voi tässä vaiheessa ottaa huomioon palvelun laatuun ja muihin keskeisiin painopisteisiin liittyviä edellytyksiä. Tuottajien sopimus- ja hyväksymismenettelyt tuovat maakunnalle runsaasti hallinnollista työtä ja edellyttävät osaamista sopimusoikeudellisista asioista. Hyväksymismenettely on tärkeä vaihe, joka vaatii resursseja.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

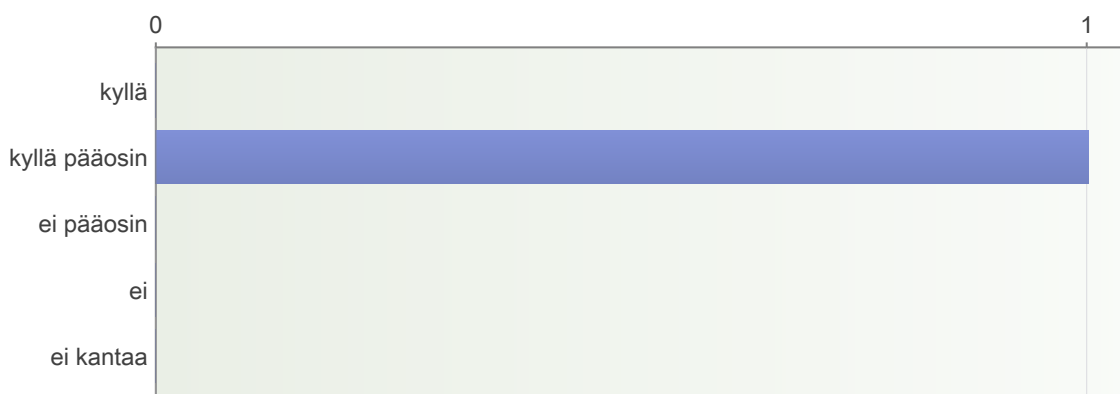
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säädökset ovat tarkoituksenmukaisia. Maakunnan on tehtävä sopimus jokaisen palvelun tuottajan kanssa. Palvelun tuottajat on ilmoitettava julkisessa tietoverkossa, jotta asiakkaiden valinnanvapaus toteutuu. Edellä mainitut toimet ovat tarpeellisia palveluiden laadun turvaamiseksi. Toisaalta suoran valinnan palveluiden laadun valvonta on varsin haasteellinen – lukuisiin sopimuksiin perustuva kokonaisuus - jonka laadunvalvonta on haastavaa maakunnan näkökulmasta.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

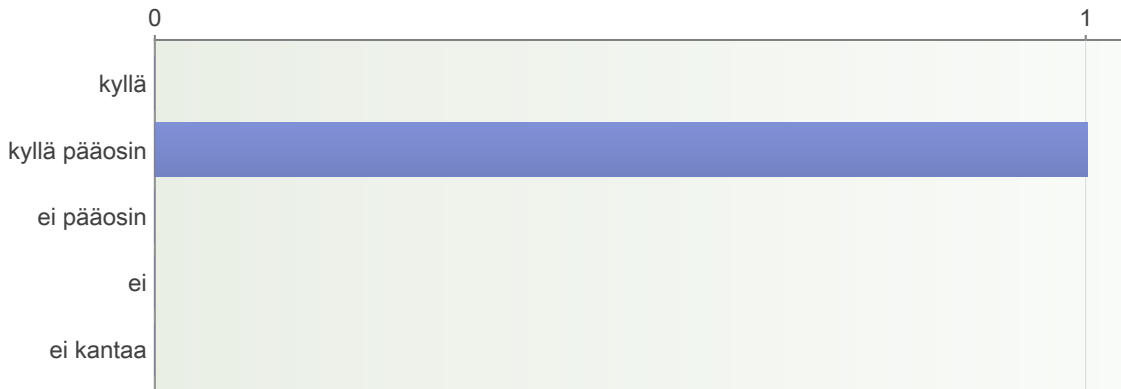
- Maakunnan mahdollisuus asettaa tuottajille asukkaiden palvelun tarpeesta johtuvia ehtoja ja tarvittaessa muuttaa niitä on kannatettava. Palveluntuottajille annettavat velvoitteet raportoida tietoja, joiden perusteella asiakkaat voivat käyttää valinnanvapauttaan ja tehdä valintoja, ovat tarpeellisia.

Palvelun tuottajan velvoitteet voivat kuitenkin luoda kynnyksen palveluntuottajaksi ilmoittautumiselle, varsinkin pienten tuottajien osalta. Tuottajien velvoitteet karsivat jo toimivia yrityksiä ja nostavat pienten yritysten kynnystä markkinoille tulon. Kyse on erityisesti tietojärjestelmiin liittyvistä vaatimuksista sekä raportointivelvoitteista. Kokonaisuudessa on palveluiden laadun varmistaminen sekä erikokoisten palveluiden tarjoajien mahdollisuus tuottaa palveluita. Etelä-Savon maakunnan kaltaisten mikro- ja pk-valtaisen yritysraenteen maakuntien toimijoiden edellytykset palveluiden tarjoajiksi on mahdollistettava.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

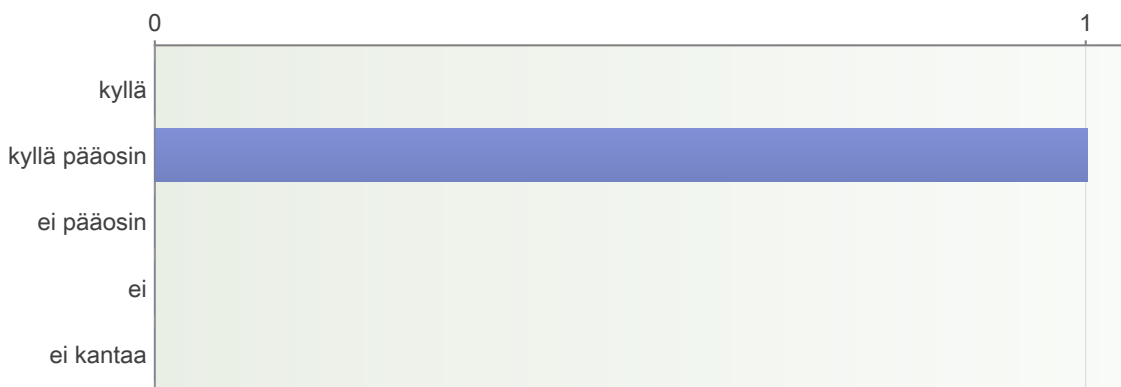
Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan suoritettavat korvaukset perustuisivat suoran valinnan palveluja tuottavien sote-keskusten ja suunhoitoyksiköiden kiinteään korvaukseen, mikä perustuu listautuneisiin asiakkaiden lukumäärään ja hyvinvointiriskiin. Lähtökohta on hyvä ja kannustaa asiakkaan kokonaisvaltaisempaan hoitoon kerralla. Optimaalinen suhde tullaan kuitenkin näkemään vasta käytännössä.

Maakunnalla tulee olla mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet ja maakunnan sisällä tulee voida olla tarvittaessa erisuuruisia kapitaatiokorvauksia esimerkiksi alueellisten tarpeiden mukaan palveluiden turvaamiseksi maakunnan eri osissa.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

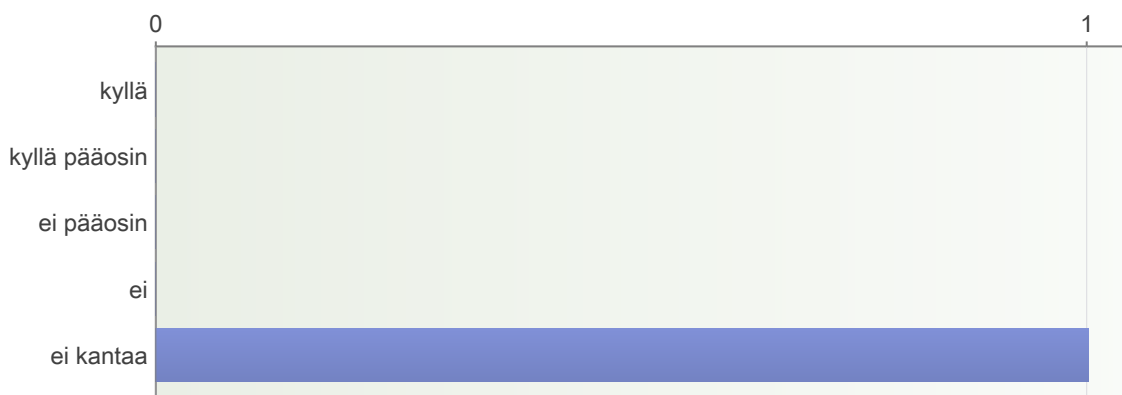
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan 56 § mukainen mahdollisuus sopia muista korvauksista palvelun tuottajan kanssa on kannatettavaa ja sen avulla on mahdollisuus lisätä asukkaiden alueellista yhdenvertaisuutta sekä kaventaa alueellisia hyvinvointi- ja terveyseroja. (Kannustaa palveluntuottajia panostamaan palveluiden laatuun.)

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

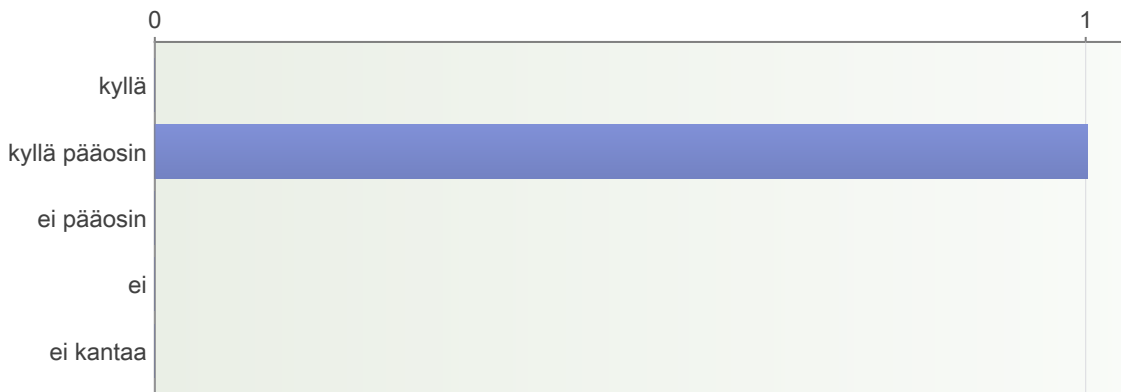
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulullisesti valinnanvapaus astuu voimaan todella tiukalla aikataululla. Vuoden 2018 puolella maakunnalla on vahvat velvoitteet suoran palvelun tuottajien valintaan (6 kuukautta ennen lain voimaantuloa) sekä asiakkaiden ohjaamiseen/listaamiseen vuodeksi kerrallaan eri palveluiden tuottajille. Toisaalta maakunnan omaan yritysmuotoiseen palveluntuotantoon ei ole tosiasiallista mahdollisuutta vuoden 2019 alusta, toisin kuin yksityisten palveluntuottajien. Näin ollen aloitustilanne on eriarvoinen. Siirtymäajat ovat tarpeellisia, jotta saadaan koko maahan yhtenäinen käytäntö kaikille toimijoille.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

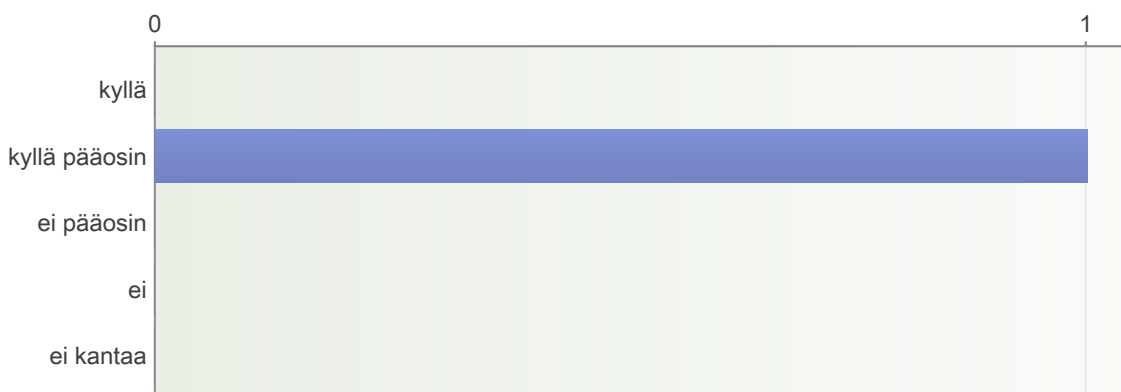
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on tiukka ja se asettaa alkuvaiheessa ison paineen maakunnalle palveluiden järjestämisvastuullisena. Pidemmälle tähtäimellä esille nousee rahoitus ja erityisesti se, että rahoituksen kokonaisuus muodostuu hyvin pirstaleiseksi. Tämä on haastavaa järjestämisvastuun näkökulmasta. Valinnanvapaudesta säädetään ko. lakiluonnoksessa varsin tarkasti, joten maakunnan järjestämisvastuun yksityiskohdat tulevat suoraan sieltä.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

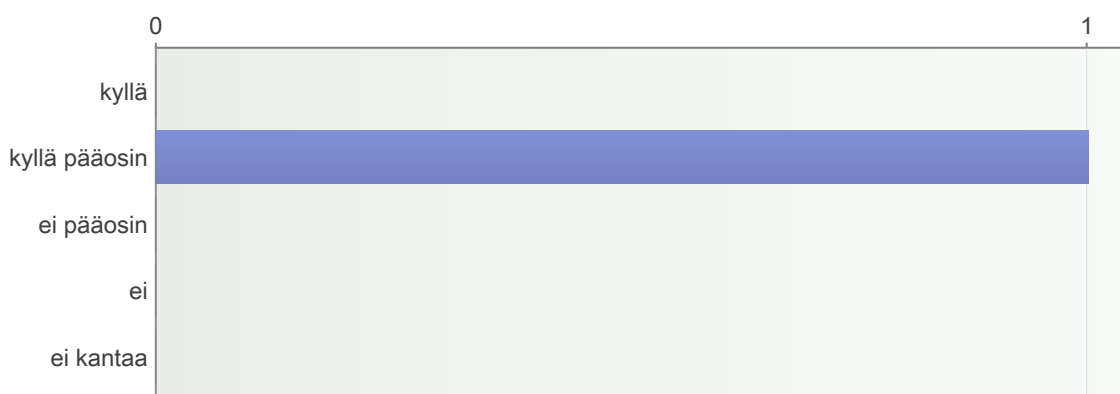
Vastaajien määrä: 1

- Laki avaa aivan ennen näkemättömällä tavalla markkinoita: tällä hetkellä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon lopputuotepalvelujen ostot ovat noin 2,8 miljardia vuodessa, lakiesityksen mukaan valinnanvapausmarkkinat olisivat noin 8 miljardia euroa vuodessa.

On tärkeää, että markkinoita syntyy aidosti myös suurten kaupunkiseutujen ulkopuolelle.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Markkinoilla toiminen edellyttää pieniltä toimijoilta erityisiä ponnisteluja verrattuna isoihin monia palveluita jo nyt tuottaviin suuriin yrityksiin. Hallinnollisten menettelyiden tulee olla sellaiset, etteivät ne aiheuta toimijoille kohtuutonta taakkaa. Erityisesti pienille toimijoiden kantokyky on huomioitava.

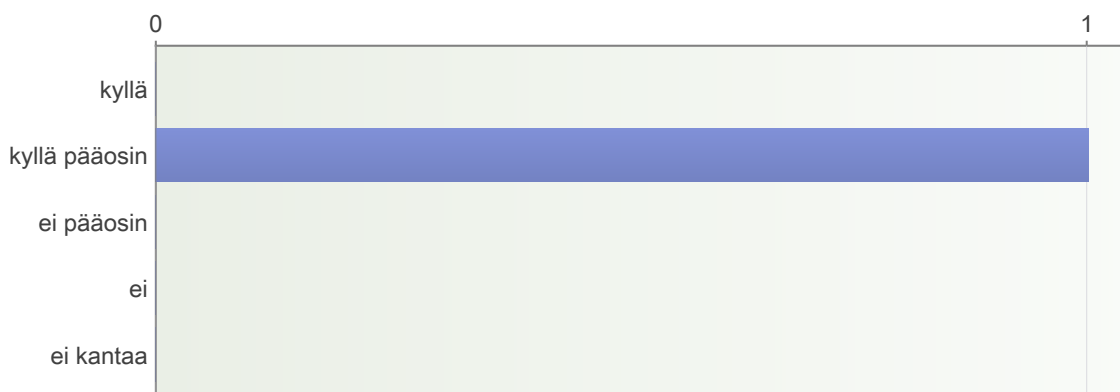
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Parhaimmillaan valinnanvapaus ja sen myötä lisääntyvä kilpailu asiakkaista parantaa palvelun laatua. Mahdollisuus valita yksilön tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja voi parantaa hoidon vaikuttavuutta ja asiakkaan hoitoon sitoutumista sekä erilaisten uusien toimintamallien, kuten oma- ja itsehoitojärjestelmien sekä muiden sähköisten toimintamallien esimerkiksi etähoidon, hyväksymistä asiakkaan omaan palvelukokonaisuuteen.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

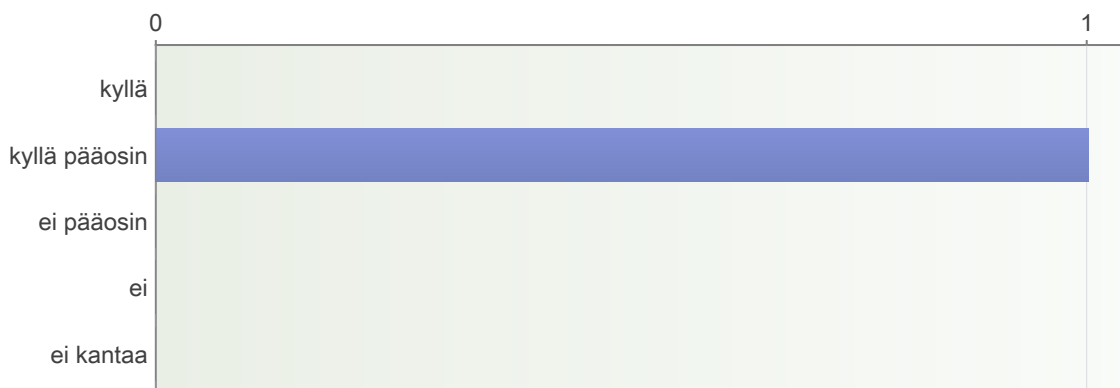
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen näkökulmasta voidaan katsoa, että se lisää asiakkaiden valinnanvapautta. Asiakkaan näkökulmasta uudistus on tervetullut. Valinnanvapaus tuo varmasti rahoituksellista painetta järjestäjälle, sillä muutos nykytilanteeseen on niin suuri. Uudistuksen säästötavoitteen näkökulmasta uudistus ei välttämättä ole tarkoituksenmukainen. Uudistus saattaa lisätä yhteiskunnan menoja.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa uudistuksen vaikutuksia on arvioitu varsin laajasti. Kyseessä on kuitenkin niin suuri toiminallinen ja taloudellinen uudistus, ettei sen vaikutuksia ole täysin aukottomasti millään mahdollista arvioida tässä vaiheessa.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- - Kunnille uudistus on suuri muutos ja tulevaisuudessa yhteistyö korostuu ml. ennakkoiva hyvinvoinnin edistäminen.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaiden laaja valinnanvapaus palveluissa on hyvä asia.
 - Uudistus edellyttää valtavaa eri tietojärjestelmien integraatiota ja saumatonta tietojen vaihtoa. Tietojärjestelmiin kiteytyy lukuisat lakiesityksen mukaiset toimet aina valinnanvapauden piiriin tulevista palveluntuottajista, palveluiden laadun valvontaan sekä asiakkaan tietojen siirtymiseen tuottajalta toiselle.
 - Maakunnan liikelaitoksen velvollisuus palveluiden laadun valvonnassa on erittäin tärkeä asia. Valvonnan kokonaisuus on kuitenkin haastavaa ja tulee perustumaan erilaisien sopimusten kautta tapahtuvaan johtamiseen ja ohjaamiseen. Tämä on iso haaste.
 - Lakiesityksessä on monia seikkoja, joiden kustannusrakennetta on tässä vaiheessa erittäin vaikea arvioida, näitä ovat mm. tuettu valinnanvapaus, tietojärjestelmät ja yleinen hintataso.
 - Asiakas valitsee yhden suoran valinnan vapauden piirissä olevan tuottajan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että suun terveydenhuollon osalta vuodeksi kerrallaan. Esille nousee kysymys, miten toimitaan tilanteissa, joissa palvelu ei ole riittävällä tasolla tms. ongelmatilanteissa.
 - Ennen lopullisia päätöksiä valinnanvapaudesta on kaikkien asiaan vaikuttavien lakien oltava nähtävillä samanaikaisesti, jotta kokonaisuutta voidaan aidosti arvioida.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.